

Överförmyndarnämnden

Vitesnivåer

FÖRSLAG TILL BESLUT

1. Vitesnivåerna per ärende fastställs till 5 000 kr vid första vitesföreläggandet och 10 000 kr vid förhöjt vite, för ställföreträdare (gode män, förvaltare, särskilt förordnande förmyndare/vårdnadshavare) som inte inkommit med begärda handlingar. Beslutet gäller fr. o. m 2012-01-01.
2. Vitesnivåerna per ärende för legal förmyndare fastställs till 2 500 kr vid första vitesföreläggandet och 5 000 kr vid förhöjt vite för var och en av förmyndarna/vårdnadshavarna. Beslutet gäller fr. o. m 2012-01-01.

ÄRENDE

Fasställande av vitesnivåer för ställföreträdare (gode män, förvaltare, legala förmyndare, särskilt förordnande förmyndare/vårdnadshavare) som inte inkommit med begärda handlingar.

BAKGRUND

Överförmyndarnämnden ska skydda huvudmannen/myndlingen från rättsförluster genom sin tillsyn över ställföreträdare och legala förmyndare. För att kunna utöva den tillsynen måste nämnden kunna säkerställa att den vid varje tillfälle har tillgång till den information som krävs för detta.

Om ställföreträdaren inte fullgör sina skyldigheter kan enligt 16 kap. 13 § föräldrabalken detta medföra vitesföreläggande, d. v. s ställföreträdaren anmodas att vid vite fullgöra sitt åliggande. Det kan exempelvis gälla om en ställföreträdare inte lämnar sin redovisning till överförmyndaren i rätt tid.

Viten är det enda påtryckningsmedel överförmyndarenheten har för att få in uppgifter. Om ställföreträdaren, trots vitesföreläggande, inte inkommer med begärda handlingar, kan överförmyndarnämnden ansöka hos tingsrätten om att vitet döms ut.

I nuläget är vitesnivåerna 2 000 kr för förordnade ställföreträdare och 1 000 kr för legala förmyndare, enligt överförmyndarnämndens beslut 2008-04-24.

Ett vite ska, för att fungera på rätt, sätt ha en effekt på berörd person. Konsekvensen av att inte lämna in begärda handlingar ska vara tillräckligt omfattande för att man inte ska överväga att låta bli.

Det är inte ofta överförmyndarnämnden behöver använda sig av viten, oftast räcker det med hot om vite för att begärda handlingar ska inkomma. Men i de fall det blir nödvändigt ska det vara en tillräckligt kraftig påtryckning.

OMVÄRLDSBEVAKNING

Sveriges kommuner och Landsting (SKL) rekommenderar vitesnivåer med 5000 kr och 10 000 kr i förhöjt vite.

Vid kontakt med ett antal jämförbara kommuner framkommer att dessa tillämpar följande vitesnivåer:

Örebro:	5 000 och 10 000 kr (höjning fr. 2 000 och 3 000 år 2011)
Helsingborg:	4 000 och 8 000 kr
Skövde:	5 000 och 10 000 kr
Västerås:	4 000 och 6 000 kr
Norrköping:	2 000, 5 000 och 10 000 kr
Jönköping: Föräldrar:	5 000 och 10 000 kr (riktlinje, kan ökas eller minskas)
Övriga:	4 000 och 8 000 kr (riktlinje, kan ökas eller minskas)
Sundsvall:	5 000 och 10 000 kr
Göteborg:	5 000 och 10 000 kr

Samtliga kommuner, förutom Jönköping, tillämpar samma vitesnivåer för såväl gode män och förvaltare som för legala förmyndare, särskilt förordnande och förmyndare/vårdnadshavare.

MOTIVERING

Enligt 3 § lag (1985:206) om viten ska vitesbeloppet sättas till ett belopp som med hänsyn till ställföreträdarens situation kan förmå denne att följa föreläggandet. Ska det följas borde vitesbeloppen sättas utifrån senaste taxerade inkomsten. Det är dock inget genomförbart alternativ för överförmyndarenhetens del då vi inte har tillgång till ställföreträdarnas inkomstuppgifter. I stället bör fasta nivåer tillämpas och dessa bör ligga på en så hög nivå att det är kännbart för en normalinkomsttagare. För att inte skapa orimliga situationer för legala förmyndare föreslås särskilda nivåer för dessa. I fall med flera barn och där båda föräldrarna är förmyndare kan vitesbeloppen annars bli alltför höga.

Föreslagna nivåer för ställföreträdare ligger i linje med SKL:s rekommendation och överensstämmer med vad jämförbara kommuner tillämpar.

KOMMUNLEDNINGSKONTORET

Lars-Åke Ekström